

Uti förorden till 1889 och 1890 års kommunalberättelser, af hvilka den förra utkom i december 1891 och den senare i september 1893, uttalas den förhoppning, att ett normalare förhållande beträffande tiden för årsberättelsernas utkommande snarligen skulle uppmås. Sedan 1891 års berättelse under förlidne sommar blef synlig och de tvänne följande, för hvilka tryckningen samtidigt pågått allt sedan början af oktober månad 1894, nu utkomma temmeligen på samma gång, torde sagda förhoppning hafva slagit så pass in, som det öfverhufvudtaget är möjligt med afseende å den statistik, som utgör ett så betydande och viktigt bihang till stadens årsberättelser och hvilken kan uppgöras först, efter det derför erforderliga uppgifter blifvit tillgängliga.

Angående berättelsen öfver Helsingfors stads kommunalförvaltning kunde emellertid vissa nya önskningsmål uppställas. Berättelsen har en alltför liten spridning. Undantager man de några exemplar, som i utbyte försändas till Stockholms samt enhvar af eget lands stadsförvaltningar, utdelas berättelsen egentligen blott till de personer, hvilka på ett eller annat sätt direkt deltaga uti stadens styrelse och förvaltning. Skäl synas dock förefinnas, att dessa berättelser gjordes lätt tillgängliga för hvarje medlem af kommunen. De borde derför saknas hvarken i något allmänt bibliotek, någon läsesal eller bokhandel i staden. De innehålla nämligen — visserligen i en ganska koncentrerad och torr form — en sådan mängd Helsingfors stad rörande faktiska notiser af hvarjehanda slag, att det näppeligen torde finnas någon stadens innevånare, härifrån undantagna icke ens arbetaren, sjuklingen, fattighjonet och folkskoleleven, som ej dervid hade något intresse förknippadt och deraf kunde inhemta någon fingervisning. Ett sundt kommunallif förutsätter ett icke ringa mått af intresse och värme för den kommun man tillhör, men huru skall man kunna varmt intressera sig för det, man ej känner. En närmare inblick i kommunalförvaltningen är dessutom i hög grad uppfostrande i medborgerligt hänseende och likasom hvarje annan kunskap helsosamt bindande — om ej för den rena fantasin och uppenbara illviljan, så åtminstone för tanklösheten och oförståndet. Säkert skulle man med mera verklig insigt i stadens förvaltningsärenden och häri ernådda resultat finna

mindre „kommunala synder“ och mera allvarligt och uppoffrande arbete af obestriddligt värde.

Men den framkastade tanken om större spridning af kommunens årsberättelser förutsätter axiomatiskt, att berättelsen framdeles borde utgifvas dubbelspråkig, d. v. s. tryckas äfven på landets andra språk. Obestriddligen är ju en icke obetydlig del af stadens befolkning mäktig endast det ena tungomålet. Och i hvarje händelse torde Helsingfors såsom landets hufvudstad hafva den betydelse, att den beträffande redogörelsen för sin årliga verksamhet såsom kommun borde, likasom statsverket, vara tvåspråkig. Någon nämnvärd kostnad utöfver utgiften för tryckning borde förslaget icke heller medföra, och då siffrorna äro gemensamma för hvardera språken samt tryckningen af de statistiska tabellerna utgör den drygaste kostnadsparten af berättelsen, men samma sättning med den obetydliga ändringen af rubrikerna och noterna kan tillgodogöras äfven för en finsk upplaga, kan tryckningskostnaden för en sådan ingalunda för stadskassan blifva så betydande, att den kunde väsendtligen inverka på frågans afgörande.

Åtminstone såsom en bilaga kunde dessutom i stadens årsberättelser ingå de väsendtligaste uppgifter om verksamheten under hvarje år inom alla de välgörenhets och andra föreningar samt uppfostringsinrättningar m. m., hvilka antingen af stadens allmänna medel, dess donerade fonder eller utskänkings- och utminuteringsbolagens vinstmedel erhållit understöd under året. Såsom ett oeftergiftigt vilkor för meddelande af dylika understöd borde derföre bestämmas afgifvande till stadsmyndigheterna af härför erforderliga korta redogörelser.

Slutligen skulle den praktiska nyttan af årsberättelserna i icke ringa mån höjas, om berättelsen vore åtföljd af en del teckningar, hvilka i texten beröras, såsom af under året fastställda nya stadsdelar, smärre ändringar i stadsplanen, nya indelningar af stadens arrendemarkor till bostads- och villaområden, åtminstone planritningarna till nya på stadens bekostnad utförda byggnader m. m.

Beträffande de uti denna berättelse förekommande, vilseledande eller meningen vanställande tryckfel anhålles, att läsaren benäget ville observera rättelserna å sista sidan.

Helsingfors i Januari 1895.

Th. Tallqvist.